Dinsdag 24 Augustus 1943 DAGBLAD 60ste Jaargang, No. 3986

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Verwoesting Berlijn Begonnen.

Raf werpt 2000 ton bommen op de Duitse hoofdstad.
Russen doorbreken Duitse linie in het Donbekken.
Vlootbeschietingen op Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea.
Kendari op Celebes gebombardeerd.

SOVJETS DOORBREKEN DUITSE LINIES IN ZUID-RUSLAND.

De radio van Moskou deelde mede, dat de Russen een nieuwe doorbraak hebben gedaan ten Zuid-Westen van Vorosjilovgrad. Als voigt luidt het Russische communiqué over de krijgsverrichtingen van de dag.

„Gisteren hebben onze troepen als gevolg van verwoede slagen de vijandelijke weerstand gebroken en de stad Charkov in een bestorming veroverd. In het Donbekken ten Zuiden van Izyum en ten Zuid-Westen van Vorosjilovgrad gaan onze troepen voort hun offensief met succes te ontwikkelen. Ten Zuid-Westen van Vorosjilovgrad hebben onze troepen in drie dagen strijd 30 tot 35 kilometer voortgang gemaakt en 30 bewoonde plaatsen veroverd, waaronder de stad en het spoorwegstation Donetsko-Ambrozevka. Op 22 Augustus vernielden of ontwrichtten onze troepen aan alle fronten 85 tanks en schoten zij 134 vijandelijke vliegtuigen neer in luchtgevechten en met het luchtdoelgeschut" (Londen, (AP) 23.8).

DAGORDER VAN STALIN OVER DE VEROVERING VAN CHARKOV.

De volgende speciale dagorder werd door Maarschalk Stalin, Opperbevelhebber van het Russische leger, gericht aan Kolonel Generaal Konev, den Generaal van het leger Vatutin en den Generaal van het leger Malinovsky „Vandaag 23 Augustus hebben onze troepen van het steppenfront met de actieve samenwerking aan de flank van de troepen der Voronesj- en Zuidwestelijke fronten als gevolg van felle gevechten de weerstand van den vijand gebroken en de stad Charkov in een bestorming genomen.

Alzo is de tweede hoofdstad van de Oekraïne bevrijd van het juk der Duitse fascistische schurken. In het offensief ter bevrijding van de stad Charkov hebben onze troepen een grote militaire vaardigheid, moed en soepelheid van beweging aan de dag gelegd.

In de strijd voor de stad Charkov hebben de troepen onder Generaal-Majoor Managarov, Luitenant-Generaal Kyrutsjenkin, Luitenant-Generaal Sjumilov, Luitenant Generaal Gagen, Luitenant Generaal der tankstrijdkrachten Rotminstrov en de vliegers onder Luitenant Generaal van de Luchtmacht Grimov alsook de troepen van het 33e gardencorps infanterie onder Generaal-Hajoor Kalhikin zich biezonder onderscheiden.

Om de bevrijding van Charkov te herdenken is aan de 89e garden Belgorod-divisie infanterie en de 252e, 84e 39e, 116e, 375e, 183e, 15e, 28e en 93e garden divisies infanterie de titel van Charkov-divisies toegekend.

Als teken van de overwinning bij Charkov zijn vandaag 23 Augustus in de hoofdstad van ons moederland, Moskou, ter ere van onze dappere troepen, die Charkov bevrijd hebben, 20 saluutschoten afgevuurd door 224 kanonnen.

Voor de schitterende krijgsverrichtingen uit ik mijn dankbaarheid aan al de troepen, welke deelnamen aan de bevrijding van Charkov. Eeuwige roem aan de helden, die vielen in de strijd voor de vrijheid en onafhankelijkheid van ons moederland. Dood aan de Duitse indringers." — Getekend Opperbevelhebber Maarschalk van de Sovjet-Unie J. Stalin. (Moskou, (AP) 23.8).

KNOX IN QUÉBEC AANGEKOMEN.

Frank Knox, de Noordamerikaanse Secretaris van Marine, arriveerde te Québec om deel te nemen aan de Conferentie, welke door Churchill en Roosevelt geleid wordt.

De aankomst van Knox en de bekendmaking, dat Sir William Grasgow, de Australische Hoge Commissaris voor Canada, ook verwacht wordt, geeft te kennen, dat nieuwe ondernemingen tegen Japan overwogen worden. Goede reden is er om te geloven, dat het Geallieerde Hoofdcommando besloten heeft een voldoend aantal bommenwerpers in het Oosten van China op te hopen om de vijandelijke verbindingslinies door de Chinese Zee te ontwrichten en ook om het Japanse vasteland zelf te bestoken. Knox kwam per vliegtuig uit Washington.

Tze Ven Soong, de Chinese Minister van Buitenlandse Zaken, die gisteren uit Washington kwam, ging des voormiddags naar de oude Citadel voor besprekingen met den President. Deze werden tijdens het noenmaal voorgezet. Intussen troffen Churchill en Premier Mackenzie King van Canada regelingen om 's middags door de straten van Québec te toeren. President Roosevelt hoopte dan tijd te zullen vinden om verder te werken aan de toespraak, die hij Woensdag in Ottawa zal houden. Men verwacht, dat zijn redevoering nadruk zal leggen op de vriendschappelijke betrekkingen tussen Canada en de Verenigde Staten en dat hij in het algemeen over de conferentie zal spreken (Québec, (AP) 23.8).

GIFGAS IN HET RIJNLAND?

De mogelijkheid bestaat, dat de Royal Airforce bij de nachtelijke aanval op Leverkusen een nieuw wapen heeft gebruikt tegen Duitsland, aangezien de chemische fabrieken, welke gebombardeerd werden, middelen voor het voeren van een gasoorlog produceerden. Door de vernieling der gashouders kan het zijn, dat de lucht in het gehele gebied vergiftigd werd (Londen, (AP) 23.8).

VERNIETIGENDE AANVAL OP BERLIJN.

Gemeld wordt, dat bommenwerpers van de Royal Airforce in de afgelopen nacht Berlijn bestookt hebben in de eerste grootscheepse aanval op de Duitse hoofdstad in vijf maanden. De aanval is reeds wekenlang verwacht als een logische opvolging van de massabombardementen, welke de Duitse zeehaven Hamburg in Juli tot gruis geslagen hebben. De laatste aanval op Berlijn vond plaats op 29 Maart toen 21 bommenwerpers verloren gingen. Het DNB zeide, dat Berlijn en andere plaatsen in de afgelopen nacht werden aangevallen. Het Duitse agentschap zeide, dat brisant- en brandbommen „slachtoffers onder de bevolking veroorzaakten en schade in de woonwijken". Op zijn minst 50 aanvallende vliegtuigen zouden door de Berlijnse luchtverdediging zijn neergeschoten.

Het communiqué, dat door het Britse Ministerie van Luchtvaart over de aanval werd uitgegeven, luidt als volgt: **„Vliegtuigen van het Bommenwerperscommando hebben Berlijn in de afgelopen nacht met zeer grote kracht aangevallen. De aanval werd gedaan in helder weer vlak vóór middernacht en de aanvankelijke rapporten geven te kennen, dat het bombardement buitengewoon geconcentreerd was.**

Enkele vijandelijke jagers werden vernield, zowel op weg naar als boven het doel.

Indringer-vliegtuigen van het Gevechtscommando steunden de onderneming met uitgebreide stoornis-aanvallen op vliegvelden in Duitsland en de bezette gebieden. 58 Bommenwerpers en 1 gevechtsvliegtuig worden vermist."

De Royal Airforce sloeg in de afgelopen nacht los op Berlijn in een aanval, welke tweemaal zo hevig was als enige hoofdstad ter wereld ooit onderging. Ongeveer 2000 long tons (1 long ton is 1016.05 kilogram — Red.) aan brisant- en brandbommen werden geworpen in de aanval, welke zó enorm was, dat er een sterke aanwijzing door gegeven wordt, dat het Geallieerde Hoofdcommando een groot lucht-offensief ondernomen heeft om Hitlers machtszetel te „Hamburgeren" (Londen, (AP) 24.8).

BASIS VOOR DE INVASIE VAN EUROPA.

„Pravda" zeide, dat de Britse eilanden de „hoofdbasis moeten zijn voor de invasie van het Europese vasteland". Hieraan voegde het blad toe: „Een verpletterende slag op Duitsland is haast ondenkbaar zonder het enorme strategische voordeel van de Britse eilanden te gebruiken".

„Een invasie van Engeland uit kan zowel door een grote luchtvloot van gevechtsvliegtuigen worden gesteund als door bommenwerpers van het leger en de marine", aldus het blad. Het schatte, dat twintig maal zo weinig schepen nodig zouden zijn om de strijdkrachten in West-Europa aan land te zetten en van voorraden te voorzien als nodig is voor een invasie vanuit de Middellandse Zee (Moskou, (AP) 23.8).

BULGAARSE LEGER GAAT ITALIANEN VERVANGEN.

De radio van Algiers zeide, dat het Bulgaarse leger voorbereidingen treft om de Italiaanse bezettingstroepen in Montenegro te vervangen (Londen, (AP) 23.8).

VOLKSOPROER IN DENEMARKEN.

John Colburn seint uit Stockholm: Naar vermeld werd zijn 6 Deense steden onder de staat van beleg verklaard in een poging der nazies om het „volksoproer" tegen de Duitse bezetting te onderdrukken. Een ander bericht zegt, dat de Duitsers Kopenhagen geheel bezet hebben. Botsingen tussen Denen en Duitse soldaten en een toenemende sabotage van de vervoerlinies en fabrieken, welke den nazies ten dienste staan, zouden het gevolg zijn van de staat van beleg in Aarhus, Aalborg, Odensee, Svendborg, Middelfart en Korsoer, aldus berichten, die door de Zweedse pers ontvangen worden. Het Zweedse nieuwsblad „Aftonbladet" zeide in een bericht uit Malmö, dat de Duitsers tijdens het weekeinde tanks, pantservoertuigen en ongeveer 40.000 soldaten naar Kopenhagen hebben gebracht in afwachting van algemene wanordelijkheden. De laatste berichten zeggen, dat tengevolge der botsingen tussen Deense soldaten en Duitsers in Odensee op zijn minst 50 doden vielen. 20 Duitsers zouden in Svendborg zijn gedood. Een reeks sabotage-handelingen wordt gemeld gedurende de laatste 24 uur en het nieuwsblad „Tidningen" van Stockholm zeide, dat in Aarhus een electrische centrale, welke een groot deel van Jutland van stroom voorzag, is opgeblazen. Een machinewerktuigenfabriek te Kopenhagen werd met dynamiet bewerkt. „Svenska Dagbladet" zegt, dat duizenden wapenen gesloten werden door de Denen, die het Duitse arsenaal in Kopenhagen plunderden, niettegenstaande de zware bewaking (Stockholm, (AP) 24.8).

NIEUWE PLANNEN VOOR DE PRIJSREGELING.

President Roosevelt zeide op een conferentie voor radio en pers, dat het Bestuur nieuwe plannen overweegt voor de prijsregeling en een algemene staathuishoudkundige stabilisatie. Men is echter nog niet tot overeenstemming gekomen over de maatregelen, welke getroffen zullen worden (Washington, (AP) 23.8).

SABOTAGE EN MUITERIJ IN BELGIË.

— Tienduizend kilogram stro en talrijke landbouwmachines gingen verloren in een brand, die de boerderij „Try-du-Bois" te Gozée heeft vernield. De brand wordt aan kwaadwilligheid toegeschreven.

— Te Tongeren (Belgisch Limburg) is er een muiterij uitgebroken in een kazerne, die door de Duitsers bezet is. Volgens het verhaal van een ooggetuige waren de Duitse troepen van het garnizoen verzameld geworden om een toespraak te horen van een hogeren officier, die hun de oorzaken van de nederlaag in Tunis uiteenzette. De officier werd onderbroken door een soldaat, die riep: „Al onze offers zijn dus vruchteloos geweest!"

Op dit ogenblik nam een Communistisch soldaat het woord. Hij werd met een revolver neergeschoten. Deze terechtstelling verwekte een grote verontwaardiging onder de menigte der soldaten. De manschappen weigerden hun oversten te gehoorzamen, sloegen alles kort en klein in de kazerne en wierpen hun helmen door de vensters.

De ooggetuige voegt er aan toe: „Men zou zich waarachtig in 1918, op het ogenblik van de opstand der Duitse soldaten, gewaand hebben."

CONCENTRATIES VAN SCHEPEN AAN DE NOORDAFRIKAANSE KUST.

Een Britse correspondent, die pas uit Noord-Afrika is teruggekeerd in Londen, schreef het volgende:

„Langs de gehele kust van Noord-Afrika, van waar ik juist per vliegtuig ben aangekomen, hopen grote Geallieerde aanvalsstrijdkrachten zich op voor de invasie van de Europese Vesting. Samen met schitterend uitgeruste legers staan grote invasievloten gereed langs een front, dat zich over honderden kilometers uitstrekt tegenover de zachte onderkant van Europa van de teen van Italië tot de Frans-Spaanse grens". (Londen, (AP) 23.8).

Het nieuws van vandaag.

De triomfantelijke Russische strijdkrachten stormden Charkov binnen en gisteravond maakte Moskou bekend, dat het Rode leger de Duitse linies ten Zuiden van Izyum en ten Zuid-Westen van Vorosjilovgrad doorbroken heeft in een grote aanval, welke blijkbaar ten doel heeft het gehele Donbekken van de nazies te ontwringen.

30 Tot 35 kilometer voortgang werd door de Russen gemaakt in drie dagen van verwoede gevechten en 30 dorpen werden genomen waaronder het spoorwegstation Donetsko-Ambrozevka. Aan alle fronten hebben de Russische troepen gisteren 85 Duitse tanks buiten gevecht gesteld en 134 nazievliegtuigen neergeschoten.

Terwijl Berlijn treurde over dit verlies aan het Oostfront werd de oorlog in de afgelopen nacht op vreselijke wijze naar de hoofdstad van het Reich gebracht. Meer dan 2000 ton aan bommen — tweemaal zoveel als ooit op enige hoofdstad ter wereld geworpen werd — deden de zware bommenwerpers van de Royal Airforce op de stad neerregenen. 58 Vliegtuigen keerden niet terug van de grote aanval, wat misschien wil zeggen, dat meer dan 600 vliegtuigen er aan deelnamen. In Londen gelooft men niet, dat het bij deze enkele hevige aanval zal blijven, doch dat Berlijn gelijk Hamburg tot gruis zal worden geslagen. De nazies hadden dit lucht-offensief op hun hoofdstad zien aankomen en lieten haar zoveel mogelijk ontruimen. Zelfs werd gezegd, dat de Regering haar zetel naar een veiliger plaats had overgebracht.

Het Duitse agentschap DNB meldt hedenmorgen, dat er geen opschudding heeft plaats gehad onder Hitlers ondergeschikten o.a. zou Von Neurath „op eigen verzoek" zijn ontslagen als Rijksprotector van Boheme-Moravië in het oude Tsjechoslowakije.

De Geallieerde luchtstrijdkrachten blijven hevige aanvallen doen op Zuid-Italië.

De rangeerterreinen van Batipaglia in het gebied van Napels werden in hevige aanvallen ontwricht. Liberators in het Midden-Oosten „behandelden" Bari aan de Zuidoostelijke kust van het Appenijnse schiereiland.

In het Verre Oosten hebben Noordamerikaanse vlootstrijdkrachten het plaatsje Finschafen aan de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea beschoten. Op het land bevinden de troepen zich reeds binnen 3 kilometer afstand van Salamaua.

Kendari, op het Nederlandse eiland Celebes, werd door Geallieerde vliegtuigen gebombardeerd.

COMMUNIQUÉ VAN DE LUCHTMACHT IN NOORD-AFRIKA.

Als volgt luidt het communiqué van de luchtmacht in Noord-Afrika:

„De rangeerterreinen van Batipaglia werden gisteren aangevallen door middelzware bommenwerpers van de Noordafrikaanse luchtmacht. Het doel werd goed bedekt door bomontploffingen. Gevechtsbommenwerpers, die vluchten uitvoerden boven Zuid-Sardinië, vielen vijandelijke barakken en fabrieksgebouwen te Cagliari aan en laatsten er vele voltreffers op. In de afgelopen nacht deden onze nachtbommenwerpers aanvallen op de spoorwegverbindingen te Bagnoli in Zuid-Italië. Het gebied van Palermo werd door vijandelijke vliegtuigen aangevallen in de nacht van 22 op 23 Augustus. 4 Vijandelijke bommenwerpers werden neergeschoten. Een onzer vliegtuigen wordt vermist van de verrichtingen van de dag" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 24.8).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

„Liberators van de 9e Noordamerikaanse legerluchtmacht bombardeerden het vliegveld en de rangeerterreinen te Bari in het Zuid-Oosten van Italië. De aanval werd gisteren overdag gedaan. De wolken beletten het nauwkeurig waarnemen der resultaten, doch ontploffingen werden gezien tussen de hangars en rangeerterreinen, waar branden werden gesticht. De bemanningen der Liberators vernielden 14 uit een krachtig aanvallende strijdmacht van vijandelijke jagers. Wellingtons van de Royal Airforce bombardeerden barakken te Lindos op het eiland Rhodes en veroorzaakten er een ontploffing. Van deze en andere verrichtingen keerden al onze vliegtuigen veilig terug" (Caïro, (AP) 24.8).

GAAN EN KOMEN TE GIBRALTAR.

Vijf Geallieerde transportschepen vol gevangen as-soldaten, waarschijnlijk die in Sicilië genomen werden, arriveerden uit de Middellandse Zee en wierpen het anker uit in de baai van Gibraltar. Van hieruit zullen zij de reis blijkbaar voortzetten naar een andere Geallieerde haven. 4 Vliegdekschepen, 1 kruiser en 8 torpedojagers vertrokken in de vroege morgen in de richting van de Middellandse Zee (La Linea, (AP) 23.8).

EILAND SEGULA BEZET.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat de Canadese en Noordamerikaanse troepen hun krijgsverrichtingen rond Kiska uitbreidden en het kleine eiland Segula veroverden. Ook verstevigen zij hun posities in het gebied van de Aleoeten.

Segula ligt op 32 kilometer ten Oosten van Kiska en kon door de Japanners zijn gebruikt als een voorpost voor hun hoofdbasis. Volgens bericht van de Marine werd er echter geen enkele Japanner gevonden. Het communiqué, dat de bezetting van Segula meldde, zeide ook dat 3 Japanse dwergduikboten, welke de Japanners blijkbaar met bommen hadden pogen op te blazen, in de duikboten basis van Kiska gevonden werden (Washington, (AP) 23.8).

OP NAAR SALAMAUA.

De Geallieerde troepen dringen onverbiddelijk op naar de vijandelijke bezittingen in het Noord-Oosten van Nieuw Guinea en stonden reeds op de bergrug, welke uitzicht biedt op het vliegveld van Salamaua waarvan de val thans onafwendbaar schijnt. De verovering van het vliegveld zal echter niet komen zonder bittere strijd. Gedurende de laatste zes maanden toen duidelijk was, dat de Geallieerde strategie de bezetting ervan beoogde, hebben de Japanners tijd genoeg gehad om een krachtig verdedigingssysteem te maken.

De bergrug strekt zich naar zee uit op misschien 3 kilometer ten Zuiden van het vliegveld van Kokiatum af, dat gisteren bezet werd. Onmiddellijk werd het grof geschut gericht op de Japanse stelling bij het vliegveld en ook op Salamaua zelf, anderhalve kilometer of zo verder naar het Noord-Oosten.

Aanvalsvliegtuigen deden mede aan de algemene bestoking der defensiewerken voordat de uiteindelijke stormloop op het land ondernomen werd. Zij bombardeerden en beschoten de vijandelijke troepen verwoed. Het Geallieerde Hoofdkwartier zeide, dat de Japanners zich verder terugtrokken in de cirkel van de verdedigingswerken. De Geallieerde troepen rukten voort langs een halvecirkelvormig front om den vijand nog meer in te sluiten (Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 23.8).

DE STRIJD IN HET VERRE OOSTEN.

Australische troepen kwamen uit in de vallei van de rivier de Francisco na maandenlang tegen de vijandelijke defensies gepord te hebben binnen 3 kilometer afstand van Salamaua, de belangrijke luchthaven op Nieuw Guinea. Een communiqué van MacArthurs Hoofdkwartier maakte bekend, dat de Australiërs de rivier overstaken ten Noord-Oosten van het oude Bobdubi naar een positie ten Westen van het vliegveld. Ook werd bekendgemaakt, dat voor de eerste maal de kanonnen der Geallieerde oorlogsschepen nabij de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea in de strijd werden gebracht. In de nacht van Maandag voeren lichte oorlogsschepen, waarschijnlijk torpedojagers, tot meer dan 120 kilometer voorbij Salamaua in de smalle zeeengte om de dokken en opslagplaatsen te Finschafen op het Huon schiereiland van korte afstand onder vuur te nemen. Geallieerde bommenwerpers vlogen meer dan 3000 kilometer om het vliegveld en de stad Kendari op Nederlandse eiland Celebes te bombarderen. (Geallieerd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 24.8).

HOGER ONDERWIJS-DAG IN GROOT-BRITANNIË.

De vierde algemene vergadering van de vereniging van de Universiteitsprofessoren en lesgevers der Verenigde Volken in Groot-Britannië, heeft in het New College te Ossenvoorde plaats gehad.

De vergadering was in drie groepen verdeeld. Ieder van deze groepen voerde besprekingen over biezondere universitaire aangelegenheden. De groep, die handelde over artistieke quaesties, werd voorgezeten door Professor Dr. Johannes A. Veraart (Nederland); degene belast met de wetenschappelijke quaesties werd voorgezeten door Professor Dr. A. Photiades (Hellas) en degene die zich bezig hield met de algemene vraagstukken van het Hoger Onderwijs na de oorlog werd voorgezeten door Professor Dr. J. Timmermans (België).

1.170.000 POLEN IN DUITSE WERKKAMPEN.

De Duitse autoriteiten in het door Duitsland bezette gebied van Polen hebben gegevens gepubliceerd omtrent het aantal Polen, dat door haar is opgesloten in werkkampen. De Berlijnse radio, die deze publicatie doorgaf, noemde het getal van 1.170.000 Polen, die zijn opgesloten. Het Duitse rapport zegt zelf, dat Polen wat dit betreft bovenaan staat op de lijst van alle bezette gebieden. Volgens hetzelfde rapport worden de laatste tijd de Polen gerecruteerd door wat genoemd wordt een „jachtpartij", omdat men de Polen met het wild gelijk stelt. Om geen enkele reden is een order afgekomen, dat men in geval van insubordinatie terstond op Polen mag schieten (New York, newc, 24.8).

Curaçao.

PORTRETTEN KONINGIN.

Meester Elias is hedenmorgen begonnen met de leveranties van de foto's van Hare Majesteit de Koningin. Waar ons blad steeds op het gebrek aan mooie foto's gewezen heeft, kunnen wij niet anders dan blijde zijn, dat van hogerhand thans gezorgd is, dat de foto's gekomen zijn. Zij overtreffen de verwachtingen. Zij zijn prachtig en velen zullen, evenals wij, blijde zijn er een aantal besteld te hebben. In totaal zijn er wel 600 besteld, vernemen wij. De Isla is hierbij nog niet eens inbegrepen, daar deze zelf besteld heeft.

De foto's kosten practisch niets. Inclusief de vracht komt een grote op ƒ 1,80 en een kleine op ƒ 0,80. Mr. Elias verzocht ons te vragen, of degenen die een of meer foto's besteld hebben, misschien de moeite zouden willen doen ze even af te halen, zo men toch in de buurt kome. Anders worden ze bezorgd, maar dan gaan er wellicht enkele dagen overheen. Ook kunnen foto's nabesteld worden (tel. 1724).

PATER KUYPERS KOMT 16 SEPTEMBER.

Thans kunnen wij officieel mededelen, dat de Pater Provicarius St. Kuypers C.ss.R. van Suriname op 16 September naar Curaçao zal komen in gezelschap van den Pater W. Ahlbrinck C.ss. R. Vermoedelijk keren de Paters de 3e October naar Suriname terug.

DR. DA COSTA GOMEZ OP WEG NAAR CURAÇAO.

Mr. Dr. Moises Frumencio da Costa Gomez, het Curaçaose Lid in de Buitengewone Raad van Advies, arriveerde per vliegtuig in New York, waar hij ongeveer twee weken zal toeven alvorens zijn reis naar Curaçao voort te zetten. Dr. Da Costa Gomez verklaarde voor de pers, dat het doel van zijn reis is om zich op de hoogte te stellen van de plannen ten aanzien der na-oorlogse herziening van Curaçao's positie in het Nederlandse staatsbestel en de deelneming van Curaçao in de grotere oorlogsinspanning.

„NETHERLANDS AMERICA."

Uit Noordamerikaanse bladen vernemen wij dat „Netherlands America" van Philip Hanson Hiss in **September** zal verschijnen. Volgens deze aankondiging bevat het boek 64 bladzijden „stunning photographs" en kost het **$ 3,50.**

WEDERVOORT GEVONNIST.

Hedenmorgen gaf het Hof van Justitie vonnis in de beruchte moordzaken van Manuel Wedervoort.

Het Hof bestond uit de Heren: Dr. Cornelius Süthoff, President; Dr. Pieter J. J. van den Biesen en Mr. Willem B. J. Aberson. Het Openbaar Ministerie werd vertegenwoordigd door den Heer Willem F. M. Lampe. Als Griffier fungeerde de Heer Mr. Leon A. L. Weeber. Practizijn Egon D. Baiz trad als verdediger op. Staande tussen den Directeur van de gevangenis, den Heer Gerard J. Schouten en een bewaker, hoorde Wedervoort het vonnis tegen hem uitspreken.

Het Hof achtte het ten laste gelegde bewezen. Wat betreft de voorbedachte rade was het Hof van mening, dat deze aanwezig was bij de moord op Maria Castillo.

Het motief van de moord op Maria Martha Mathilde en de poging tot moord op Melanie Nicaela had het Hof niet kunnen vaststellen, weshalve men voor een raadsel staat ten aanzien van de voorbedachte rade in deze zaak.

De vonnissen van den Eersten Rechter kon het Hof bevestigen, doch was van oordeel, dat de beklaagde tot één straf moest worden veroordeeld.

Dus werd Manuel R. Wedervoort veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf met bepaling, dat hij met boeien openbaar zal worden tewerkgesteld na één jaar in afzondering te hebben doorgebracht, in welke tijd hij niemand anders zal mogen zien dan den cipier.

DR. RIEMENS OVER NEDERLAND.

Nieuw boek.

Naar wij vernemen zal in November as. een groot boek verschijnen van Dr. Hendrik Riemens: The Netherlands, Homeland of a Free People". Het boek bedoelt inzicht te geven in de ontwikkelingsgang des Nederlandsen volks, het Koninkrijk en zijn staatsdelen. Cultuur, handel en expausie zijn hier samengegeven door Dr. Riemens, die Handelssecretaris van de Nederlandse ambassade te Washington is. Het boek zal $ 3.75 kosten.

GODEFRIDUS H. POLVLIET.

Het nieuwe nummer van de Knickerbocker vermeldt onder de lijst van Redacteuren thans ook de naam van onzen bekenden oud - plaatsgenoot „Godefridus H. Polvliet, associate editor." Wij hopen, dat het redacteurschap van den Heer Polvliet ons staatsdeel ten goede zal komen.

MEDISCHE PUBLICATIES.

Naar aanleiding van een publicatie van Dr. Nicolaas van der Walle in een Peruaans blad („Dagblad Amigoe di Curaçao" van 12 Juli jl.) werden wij erop opmerkzaam gemaakt, dat ook Curaçaose medici het hunne bijdragen om de Nederlandse wetenschappelijke naam in den vreemde bekend te maken. En een door ons ingesteld onderzoek deed zien, dat de laatste jaren niet minder dan 20 wetenschappelijke publicaties van op Curaçao werkzame medici verschenen zijn. Een opsomming hiervan doen wij volgen, met ons compliment aan de schrijvers.

1. **Ph. H. Hartz en A. van der Sar:** Een geval van Leiomyoma malignum uteri met zeer grote hartmetastase (Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde 1939).
2. **A. van der Sar:** Lues Ventriculi (Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde 1939).
3. **Ph. H. Hartz en A. van der Sar:** Comunicación sobre un caso raro de Tuberculosis ulcerosa gastrica (Revista de Sanidad y Asistencia Social, Venezuela 1940).
4. **Ph. H. Hartz:** The Incidence of Malignan Tumors in unselected Autopsy-material at Curaçao N.W.I., (American Journal of Cancer 1940).
5. **Ph. H. Hartz, A. van der Sar and A. van Meeteren:** The occurrence of mitotic divisions in glomeruli in glomerulonephritis and malignant sclerosis (American Journal of Pathology 1941).
6. **Ph. H. Hartz en A. van der Sar:** Over het voorkomen van de zg. protozoaire cellen in een ulcus oesophagi (Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlands-Indië 1941).
7. **H. G. S. van Raalte en A. van Meeteren:** Aniline-vergiftiging en haar behandeling naar aanleiding van een geval (Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlands-Indië).
8. **A. van Meeteren en H. G. S. van Raalte:** Het bloedbeeld na splenectomie verricht wegens traumatische miltruptuur (Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlands-Indië 1941).
9. **Ph. H. Hartz en A. van der Sar:** Chloroleukemia (American Journal of Pathology 1942).
10. **Dr. A. W. Pot, H. G. S. van Raalte en A. van der Sar:** Bijdrage tot de kennis der Bacillaire Dysenterie op Curaçao (Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlands-Indië 1942).
11. **Ph. H. Hartz:** Routine Staining of the Beta-cells of the Islets of Langerhans with Masson's Tetrachrome Stain (Archives of Pathology 1942).
12. **H. Spitzer:** Syphilis in het 3e district te Curaçao (Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlands-Indië 1942).
13. **H. Spitzer:** Ankylostomum bestrijding op St. Maarten (Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlands-Indië 1942).
14. **Dr. A. W. Pot:** Difco S. S. Agar in the diagnosis of Bacillary Dysentery (The Lancet 1942).
15. **Ph. H. Hartz en M. J. Hugenholtz:** Mitotic Activity in Uterine Leiomyomas (American Journal of Clinical Pathology 1942).
16. **Dr. A. W. Pot:** The isolation of Bacterium Typhosum (The Journal of Pathology and Bacteriology 1943).
17. **Ph. H. Hartz en A van der Sar:** Ulcerative Tuberculosis of the Stomach (American Review of Tuberculosis 1943).
18. **Ph. H. Hartz en F. R. van de Stadt:** The occurrence of Protozoanlike cells in Bropsy from the Anus (American Journal of Clicinal Pathology 1943).
19. **A. van der Sar:** Anemia con Eritrocitos en Forma de Hoz en la Gestación (Revista de la Policlinica, Caracas 1943).
20. **Ph. H. Hartz:** Contribution to the Histopathology of Filariasis (American Journal of Clinical Pathology 1943).

VERENIGINGSNIEUWS.

Zondag 29 Augustus as. voetbalwedstrijd tussen O.L.S. en Vitesse op het K.S.C.-terrein, Rif. (O.L.S. is Oud Leerlingen Scherpenheuvel). Deze wedstrijd zal worden opgeluisterd door de Harmonie van O.L.S. Aanvang dezer wedstrijd om 16 uur.

Zaterdag as. om 16 uur voetbalwedstrijd De West — Zeemacht.

Een Eeuwfeest.

24 Augustus 1843 werd Mgr. Niewindt bisschop gewijd.

Op 20 September 1842 behaagde het Zijner Heiligheid Paus Gregorius XIV de Praefectuur van Curaçao tot Vicariaat te verheffen. De eerste Vicarius Apostolicus werd vanzelfsprekend de Hoogeerwaarde Heer Martinus Joannes Niewindt, die 18 jaar lang voor het geestelijk welzijn van deze Westindische eilanden gezwoegd, geleden en gestreden had; de voor zijn idealen allerlei moeilijkheden, ontberingen, opofferingen, zelfs gevaren doorstaan had.

De Breve van zijn verheffing tot de Bisschoppelijke waardigheid is getekend 20 September 1842, waarna de koninklijke goedkeuring volgde op 16 December 1842.

Mgr. Niewindt werd tevens belast met het beheer over de Missie in Suriname. De Apostolische Praefect van Suriname, Jacobus Grooff, werd vandaar teruggeroepen, op 26 Februari 1844 tot Bisschop gewijd en als Apostolisch Vicarius overgeplaatst naar Batavia. Terecht achtte Mgr. Niewindt het — in overeenstemming met de mening van Mgr. Grooff en alle missionarissen — een onmogelijkheid om beide Missiegebieden tegelijk te besturen. Er werd met Rome onderhandeld en op 1 October 1842 kwam een brief van Cardinaal Fransonius met de goedkeuring om de Missie van Suriname door een Provicarius naar eigen keus te doen besturen. Mgr. Niewindt benoemde als zodanig den Zeereerwaarden Heer J. J. Janssens, missionaris te Paramaribo, doch op 27 Mei 1843 volgt reeds voor Mgr. Niewindt zelf het ontslag van zijn ambt als Apostolisch Vicarius van Suriname, wegens de vele moeilijkheden voor hem daaraan verbonden, o.a. de grote afstand.

Het schijnt, dat Mgr. Niewindt zijn verheffing tot Apostolisch Vicarius van Curaçao en Suriname pas in een brief van 12 Maart 1843 aan den Zeereerwaarden Heer Adrianus van Leest, Pastoor van de St. Annakerk, officieel bekend maakte. Hij sloot met de woorden van zijn heiligen Patroon Martinus van Tours: „Domine, si populo tuo sum necessarius, non recuso laborem". Heer als ik nodig is voor uw volk, weiger ik de arbeid niet.

Op 28 Maart 1843 vraagt en verkrijgt hij verlof van het Koloniaal Bestuur om te vertrekken met de brik „Maria en Jacoba". Van Leest nam de lopende zaken van het Vicariaat waar, zolang Mgr. Niewindt afwezig was. De 24e Augustus 1843 zou de Bisschoppelijke wijding toegediend worden aan den Hoog Eerwaarden Heer Martinus Joannes Nieuwindt in de Mozes-en-Aarons-kerk te Amsterdam. Met geestdrift werd deze blijde tijding door de Katholieke Amsterdammers begroet en met belangstelling sloegen zij de voorbereidselen gade, die door den Pastoor van die kerk gemaakt werden voor de pelchtige viering van die vreugdedag.

Op 22 Augustus 1843 — twee dagen voor de grote gebeurtenis — verspreidt zich plotseling de tijding, dat de bisschopszalving niet zal plaats hebben te Amsterdam, maar in het kleine, stille, afgelegen Warmond. De Katholieke Amsterdammers waren het eerste ogenblik woedend.

Later werd bekend, dat de Koning zelf verzocht had om aan de voorgenomen kerkelijke plechtigheid te Amsterdam geen voortgang te geven. Deze maatregel was wel zeer teleurstellend voor de Katholieken, maar mag wijs en voorzichtig genoemd worden in verband met de verhitte gemoederen van de andersdenkenden in die dagen.

Intussen zou de bisschopswijding van Mgr. Niewindt weer de eerste plechtigheid van dien aard zijn boven de Moerdijk, sedert de Hervorming.

Was de plechtigheid in het stille Warmond al minder groots, en ging voor het volk veel van uiterlijke luister verloren, zeker was zij niet minder indrukwekkend. Amsterdam was de geboorteplaats van den wijdeling, maar te Warmond had hij zijn opleiding genoten tot priester: Warmond wekte in hem vele aangename herinneringen.

De Bisschopswijding.

De Hoogeerwaarde Heer Martinus J. Niewindt, Vicarius Apostolicus van Curaçao, werd op 24 Augustus 1843 te Warmond plechtig tot Bisschop van Cytrum geconsacreerd door Mgr. Cornelius L. van Wijckerslooth van Schalkwijk, bisschop van Curium i.p.i., geassisteerd door de H.E. Heren Van Hooydonk, bisschop van Dardamië i.p.i en Zwijsen, bisschop van Gerra i.p.i.

Een Nederlander uit de Noordelijke Provinciën werd Geestelijk Vorst over gelovigen, die hij over verre zeeën met het kruis in de hand voor Christus gewonnen had! Zijne Hoogwaardige Excellentie de Bisschop van Curium had zijn jeugd gevormd; hij wijdde hem nu door de uitstorting van den H. Geest tot ambtgenoot in de bisschoppelijke bediening.

De kapel was prachtig en met smaak versierd met guirlandes, doorvlochten met veelkleurige draperieën. Omgeven door een dertigtal geestelijken, traden de Praelaten binnen en begonnen, gekleed in kostbare feestdos, plechtig de H. Mis. De breve van Z. H. Paus Gregorius XVI werd voorgelezen, vervolgens legde de wijdeling de eed van gehoorzaamheid en de geloofsbelijdenis af. Daarna nam Mgr. van Wijckerslooth het woord en zette in een korte, hartelijke toespraak de betekenis uiteen van de grote gebeurtenis van die dag. Daarop volgde de litanie van alle Heiligen, waarbij de wijdeling plat ter aarde lag.

Terwijl vervolgens de volheid van den H. Geest door het „Veni Creator" werd afgesmeekt, werd aan den wijdeling de bisschoppelijke zalving toegediend. Daarna ontving Mgr. Niewindt de staf van het herderschap en de ring van de trouw, die hem aan zijn bruid, de Kerk, huwde.

De H. Mis werd door Mgr. Van Wijckerslooth en den nieuwen bisschop aan een ander altaar, staande tegenover dat van den consacrerenden bisschop, voortgezet. De wijdeling ontving het Lichaam des Heren en de kelk van zijn Bloed uit de hand van den Bisschop van Curium.

Na het „Ite Missa est" en de plechtige zegen van den wijdenden bisschop, zetten de drie Praelaten hun nieuwen ambtgenoot de bisschoppelijke mijter op het hoofd, deden hem de handschoenen aan een plaatsten de staf in de armstoel van den wijdende bisschop, die zijn wijdeling de staf in de linkerhand overgaf en de lofzang „Te Deum" aanhief, welke door het koor werd voortgezet.

In de met smaak versierde feestzaal van het Seminarie te Warmond, waarheen men zich na afloop van de kerkelijke plechtigheden begaf, prijkte het schild van den nieuwen Bisschop met de gulden spreuk van den H. Martinus zijn Patroon: „Non recuso laborem". Zijn schild was een ongekwartierd veld van azuur met een Malthezer kruis van zilver; in de vier hoeken een engelenkop, die met volle kracht de adem naar het kruis uitzendt. Zo zou hij, door de krachtige bezieling, die van hem uitging, het Kruis van den Christus doen schitteren in volle glans boven de azuren wateren van de Caraïbische Zee.

Honderd jaren is het geleden, dat Martinus J. Niewindt de volle waardigheid van het Priesterschap ontving bij Zijn Bisschopswijding. Zijn verder leven bleef een zwoegen voor deze Nederlandse gebieden. Hier werkte hij voor de godsdienstige ontwikkeling der bewoners en bouwde hij aan de sociale verbetering van de zo talrijk ongerechtigheden, die hier veilig tierden.

Monseigneur Niewindts Arbeid eindigde niet bij zijn leven. De Apostolische Vicarie, die na Hem kwamen, traden in Zijn verheven voetspoor en ook zij weigerden de arbeid niet. De tijden veranderden maar hun wil om der Curaçaose bevolking wel te doen en Gode te dienen door het volk van deze Westindische eilanden tot Hem te brengen bleef.

Monseigneur Niewindts beeld, dat op het plein der Pro-Cathedraal een uitwendig teken is van de dankbaarheid des volks voor al het goede, dat deze bij uitstek zo Katholieke man, die vrome Bisschop voor hen deed, is tevens een aansporing aan allen om steeds werkzaam te zijn voor de volledige ontwikkeling van het volk, dat Hij zo zeer lief had en waarvoor Hij zich heeft dood gewerkt.

Deze dag zij een stille dag der herdenking. Een dag van gebed tot den eersten Apostolisch Vicarius van Curaçao, opdat Hij Gods goedheid afsmeke over het volk dezer eilanden, opdat het bestand moge blijven tegen de verleidingen van deze tijd, die de gestadige volledige ontwikkeling van het door Hem zo zeer beminde volk bedreigen.

MET RADIO ORANJE OP CURAÇAO.

Dinsdagavond 6 Juli heeft Radio Oranje haar luisteraars meegenomen naar Curaçao. De G. P. D. ontving de text dezer uitzending uit Londen. Eerst was een inleider aan het woord, die zeide: „Curaçao, sedert 1634 Nederlands, is met Aruba, Bonaire en de Bovenwinden een gebiedsdeel, waarvan de betekenis niet afgemeten kan worden naar het aantal inwoners, dat immers slechts 110.000 bedraagt.

Deze eilanden hebben echter in de laatste 25 jaar economisch enorm aan betekenis gewonnen, voornamelijk na de opening van het Panamakanaal. De veilige, natuurlijke havens met uitstekende bunkergelegenheid waren als het ware voorbestemd als aanloophavens. Die goede havens waren ook de oorzaak, dat de olie-industrie daar raffinaderijen heeft gesticht, die tot de grootste ter wereld behoren.

Het havenverkeer van Curaçao en Aruba samen was voor de oorlog al zo belangrijk, dat het in tonnenmaat zelfs onmiddellijk op New York volgde. De betekenis van Curaçao en Aruba is door de oorlog natuurlijk nog gestegen, maar het spreekt vanzelf, dat wij nu geen cijfers over het verkeer kunnen geven.

Voor ons, Nederlanders, vormen deze eilanden een Nederlands gebied in de West, waar nog vrij de Nederlandse vlag wappert.

Welke indruk maakt Curaçao, zoals het thans is, op den Nederlander? Een Engelandvaarder, die er onlangs geweest is, zal U daarvan vertellen."

Vervolgens sprak de Engelandvaarder, die zeide:

„Voor den doorgewinterden wereldreiziger biedt Curaçao waarschijnlijk weinig nieuws, maar voor ons Nederlanders, is de aankomst op dit stukje Nederlandse bodem, speciaal in deze tijd, een gebeurtenis van betekenis.

Toen ik 's morgens wakker werd, zag ik een gedeelte van de kustlijn van de patrijspoort uit, een eiland zoals er zoveel voorkomen in de Caraïbische Zee.

Het eerste Nederlandse was het bootje, dat ons van de haven uit tegemoet kwam varen, met heel trots de Nederlandse vlag in top. Ik voelde me alsof ik thuis kwame.

En toen we een tijdje later binnen konden varen en de vrolijk gekleurde popperige huisjes met hun trapgeveltjes als het ware voorbijgleden, kon je het Nederlandse karakter van Curaçao onmiddellijk herkennen door de huiselijke sfeer aan de wal, een sfeer, die moeilijk te beschrijven valt, maar die me deed denken aan een Zeeuws plaatsje, ergens in de tropen. Maar stil en verlaten is Willemstad, de hoofdstad, helemaal niet. Ik maak me sterk, dat er op dat kleine eiland, bijna net zoveel particuliere auto's rondtuffen, als op het ogenblik in Nederland. Een eindloze stroom auto's gleed over de schipbrug, die de twee stadsdelen, de Punda en de Otrabanda met elkaar verbindt. Aan benzine is er geen gebrek maar met de banden moet voorzichtig worden omgegaan.

De ontvangst was allerhartelijkst.

Vooral als je uit bezet Nederland komt sta je onmiddellijk in het middelpunt van de belangstelling. De bewoners van de Nederlandse eilanden in de Caraïbische Zee voelen diep mee met die in het Vaderland. En gelukkig is het niet alleen sympathie, die ze aan de zaak van de vrijheid kunnen geven; hun practische hulp op allerlei gebied moeten wij niet onderschatten. De enorme installaties voor de verwerving van olieproducten; je zou kunnen zeggen de kurk waarop Curaçao en het nabij gelegen Aruba drijven, zijn van onschatbare betekenis voor de oorlogsproductie.

De voornaamste straten van Willemstad zijn een voorbeeld van de grote bedrijvigheid op Curaçao. De Bredestraat, die op de schipbrug uitkomt, is de voornaamste handelswijk, met langs de haven de Handelskade. De werkelijk heel gezellige Herenstraat, die vlak achter de Handelskade loopt, is als het ware de Kalverstraat van Willemstad. Hier vind je in de bazars 1001 dingen te koop, zo van alles wat de toerist in iedere havenstad toeblinkt. Na het leeggeplunderde Nederland, een waar paradijs.

Tussen de Bredestraat en de zee liggen de regeringsgebouwen, met als eerste het Gouvernementspaleis. Van het dak waait de Nederlandse driekleur symbool van de vrijheid, het meest trotse bezit van Curaçao.

Het aardige fortkerkje doet denken aan een provinciaal gemeentehuis. Gegroepeerd rondom een binnenplein liggen verder de andere regeringsgebouwen, ongeveer in de trant van het Binnenhof in Den Haag. Daarachter ligt het Raadhuis, zetel van de Staten en het Gerecht; verder het nieuwe politiebureau.

De bevolking is een kleurig mengsel van allerlei rassen. De officiële taal is natuurlijk gewoon Nederlands, maar de inheemse bevolking spreekt het beroemde Papiamento, waarvan de basis Castiliaans is, met daaraan toegevoegd Italiaans, Portugees en ook Nederlands. De taal verandert nog steeds door de invloed van het Nederlands en van andere kant van het Spaans.

Voor mij was Curaçao een doorgangshuis, want ik ben er niet lang gebleven, maar toch lang genoeg om een idee te krijgen hoe de zaken daar marcheren. Ik ben in een stukje vrij Nederland geweest. En totdat het moederland en de andere grotere delen van het Rijk weer vrij zullen zijn, houdt Curaçao met Suriname en de andere eilanden in onze West onze Nederlandse vlag hoog."

Nederland.

NIEUWE VERKIEZINGEN IN SURINAME.

Ter vervulling van de vacatures ontstaan door het aftreden van gekozen Statenleden in Suriname, is een nieuwe verkiezing uitgeschreven door het Gouvernement.

Candidaat-stelling, eventueel te volgen door stemming en herstemming, op Donderdag 26 Augustus as.

REQUIEM VOOR NEDERLANDSEN PRIESTER.

In Hamar werd een pontificale H. Mis opgedragen voor de zielerust van Pater Hugo van der Vlugt, procurator van de Katholieke Missie in Noorwegen, die zoals indertijd door ons gemeld, verleden najaar in een concentratiekamp is overleden.

Celebrant was de Bisschop van Selja en Apostolisch Vicarius van Oslo Z.H.E. Mgr. J. Mangers. Katholieken en niet-katholieken woonden de dienst bij, gedurende welke Monsignore Mangers een preek hield, waarin de verdiensten van Pater Van der Vlugt werden geprezen.

BURGEMEESTERS.

Benoemd tot Burgemeester van: St. Michielsgestel H. Ch. J. Roelofsz; Borculo Ir. W. C. Kolthoff; Steenderen D. A. Konijnenburg; Arkel en Kedichem Mr. K. J. D. J. Folkerts; Baexem F. H. Th. Wetjens; Driebergen-Rijsenburg W. M. Tonnon; Merkelbeek J. Franssen; Enkhuizen M. Broere; Naaldwijk Mr. E. G. Bisschop; Ablasserdam P. H. Oldenmans van Uythoven; Noordwijk (Zuid-Holland) J. W. Boedeker; De Lier P. A. Burgersdijk; Leidschendam M. A. Simonis.

Onmiddellijk ontslagen als burgemeester van: Alblasserdam L. Looy; Barendrecht Jhr. V. P. A. Beelaerts van Blokland; Hardinxveld K. de Boer; Naaldwijk Th. P. J. Elsen, De Lier C. J. van der Hoeven; Leidschendam H. A. C. Banning; Workum Mr. W. M. Oppedijk van Veen; Tietjerksteradeel F. W. Steenhuisen; Beemster W. C. Ninaber; Haarlemmerliede en Spaarnwoude L. H. Simons; Laren (Noord-Holland) Jhr. H. L. M. van Nispen tot Sevenaer; Nederhorst den Berg B. A. Ph. Baron van Harinxma Thoe Sloten; Witgeest P. v.d. Ven; Vlissingen C. A. Woelderen; Sas van Gent Mr. G. P. M. J. de Kerf; Elkerzee en Ellemeet A. J. de Bruyn; Zuidzande J. P. M. Beelaerts van Emmichoven.

Voorlopig verlengde ambtsperiode beëindigd: Mr. H. J. H. Nauta; Haren (Groningen)) Ir. H. Popping, Sliedrecht; Jhr. P. P. de Beaufort, Driebergen-Rijsenburg.

PERSONALIA.

Benoemd tot: rijksinspecteur der geneente financiën J. Crouse; idem G. B. Vermeulen; inspecteur voor de prijsbeheersing; in algemene dienst Mr. R. W. Reindersma; idem te 's Hertogenbosch Mr. G. de Kok; idem in algemene dienst Mr. J. A. Kun Eken; idem in algemene dienst Jhr. Mr. H. G. van Panhuys; idem te Amsterdam Mr. H. J. F. Koning; idem te 's Gravenhage Mr. H. A. Emmerling; inspecteur van de parketwacht bij het Departement van Justitie A. de Groot; adj. o.o. der Marechaussee; Kantonrechter te Harderwijk Mr. L. G. Tijs, president gerechtshof Leeuwarden Mr. Ch. A. E. Maitland; raadsheer Gerechtshof Amsterdam Mr. H. W. B. Thien; ambtenaar Openbaar Ministerie Amsterdam Mr. K. J. van Douwen; substituut griffier rechtbank Amsterdam Mr. H. Mees; idem Maastricht Mr. J. C. A. Angel; idem Almelo Mr. J. W. C. Tellegen; idem kantongerecht Rotterdam Mr. M. C. de Graaff; idem kantongerecht Groningen Mr. A. Veenhoven; raadsheer Gerechtshof Amsterdam Mr. J. Kampstra; ambtenaar Openbaar Ministerie kantongerecht Zutphen Mr. J. M. Elink Schuurman; wethouder volksgezondheid 's Gravenhage H. W. Boelens; bestuursraad van Noord-Holland (ip.v. Mr. J. M. Schoenhard) Ir. J. H. Copius Peereboom.

Ontslagen als: inspecteur prijsbeheersing Arnhem Mr. A. Steinhanser; idem 's Gravenhage Mr. H. P. S. Schroeders; ambtenaar Openbaar Ministerie kantongerechten 's Hertogenbosch en Tilburg Mr. N. W. A. van Eyk.

GESCHIEDENIS VAN EEN DUIF.

Van vier duiven van een Londensen duivenhouder, die bij een vliegwedstrijd in Schotland werdenopgelaten, kwam er een niet in Londen bij zijn eigenaar terug. De vogel werd derhalve als verloren beschouwd. Maar na weken kwam de verloren gewaande opdagen met een boodschap uit...... Nederland, vertellende, dat de man, die het dier gevangen had, al zijn eigen duiven had moeten doden volgens Duits decreet.

Het tweede deel van de boodschap was onbegrijpelijk. De eigenaar gaf het door aan de Nederlandse regering, in het vermoeden, dat het een code-bericht kon zijn.

NEDERLANDERS OP JAMAICA EN IN SPANJE.

In de Knickerbocker troffen wij een „ingezonden" omtrent een vraagstuk, dat ook velen onder ons bezig houdt, weshalve wij het hier overnemen.

Slechts zij opgemerkt, dat de anonyme schrijver, die zich „Groot-Nederlander" noemt, blijkens het in zijn stuk te pas brengen van Groot-Nederland geen flauw idee blijkt te hebben van wat de Groot-Nederlandse gedachte is en bezielt, evenmin trouwens als velen die deze term te mooi vinden om niet van tijd eens te gebruiken. Mèt „imperiale politiek" is het al net zo: ons Rijk kent geen imperium.

Het is een gebruik van woorden en termen, welker inhoud de schrijver niet beseft.

Sinds geruime tijd wachten circa 200 landgenoten op Jamaica op toelating tot één van de twee vrije staatsdelen van het Rijk der Nederlanden...... Hun toelating hangt af van door onze autoriteiten gestelde voorwaarden, zoals: nut als arbeidskrachten, behuizingsmogelijkheid, en de storting per hoofd van ƒ 100.— reisgeld plus ƒ 380,— waarborgsom. Ik weet niet of de Britse autoriteiten onzen landgenoten bij het aanbieden van asyl en gastvrijheid enige conditie stelden, doch kan alleen vaststellen, dat onze ambtenaren in „de West", zoals men dit zo vaak in deze tijden van vluchtelingen-tragedies gezien heeft, zich nauwgezet gehouden hebben aan de letter der voorschriften van vóór 1940 en àlles gedaan hebben, om ende ieder risico van verantwoordelijkheid toch vooral te elemineren. Het is zéér wel mogelijk, dat er onder de vluchtelingen landgenoten zijn, die in hun goede dagen middels hun belasting-biljet bijgedragen hebben in de vroegere stereotype begrotings-tekorten van „de West". Thans, nu „de West" dank zij dezen Wereldoorlog (?......... — Red. Knickerbocker) welvarend is geworden en aanspraak maakt op autonomie, had men een bredere gebaar ten opzichte van Rijksgenoten kunnen verwachten; een gebaar, dat meer past in het kader van Groot-Nederlandse Imperiale politiek, waarover tegenwoordig zoveel gepraat wordt. Of moeten deze Rijksgenoten wéér op kosten komen van een Buitenlands Comité, zoals enige tijd geleden geschiedde met Nederlandse vluchtelingen, die op kosten van de American Jewish Joint Distribution Committee te New York in het staatsdeel Suriname gehuisvest moesten worden?...... Waar blijft hier onze nationale trots?

Naschrift van de Knickerbocker: Het is den „schrijver" van bovenstaand artikeltje **niet** bekend, dat van het totaal van 253 vluchtelingen in Jamaica, reeds 106 deze Britse „kolonie" hebben verlaten!... Daaronder zijn dienstplichtigen, die naar Canada zijn vertrokken, administratieve krachten die in Curaçao zijn te-werkgesteld en enkelen, die er in geslaagd zijn om Amerikaanse visa te verkrijgen. Wat dit laatste betreft kan nog worden vermeld, dat een actief onderzoek is ingesteld met betrekking tot de tewerkstelling van administratief geschoolde krachten bij Nederlandse kantoren in New York. Degenen, die dan nog overblijven zijn in hoofdzaak diamantbewerkers, ten aanzien van wie nog niet vaststaat of zij eventueel naar Suriname, Curaçao of elders zullen vertrekken. Waarschijnlijk gaan reeds 11 van hen naar Cuba, alwaar een groeiende diamantindustrie bestaat. Misschien is de „Groot-Nederlander" beter bekend met de wensen der vluchtelingen; de ambtenaren, die door de Nederlandse Regering zijn belast met de zorg voor deze landgenoten, hebben veeleer bij hen een verlangen voor vertrek naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika kunnen constateren.

* * *

Over de Nederlanders in Spanje schrijft „Engelandvaarder:

Aangezien er zo veel Nederlanders in Spanje reeds lange tijd gevangen zitten in een concentratiekamp, zou ik een beroep willen doen op alle Nederlanders in de vrije gebieden (en Gebieds-Staatsdelen — Red. Knickerbocker). om deze mensen te helpen aan eten, kleren enz.

Zelf heb ik daar twee maanden„ gezeten" en ik wil daarom een korte beschrijving van bedoeld kamp geven:

In het concentratiekamp „Miranda-de-Ebro" bevinden zich 3500 mensen. Er zijn 82 Nederlanders onder, meestal jonge mensen van 18 tot 30 jaar, die voorlopig geen kans zien om „vrij" te komen!

De „huisvesting" is er... ontzettend. In een barak van 25 Meter lang bevinden zich... 100 mensen, die allen op stroozakken slapen, welke op de grond liggen. Men slaapt er z.g. „schoot-in-schoot", het wemelt er van ongedierten, óók ratten enz! In het „was"-„hok" bevinden zich... douches voor... 3500 mensen en het is geopend van 's morgens 9 tot 11 uur!

Een drinkwaterpomp geeft water voor het gehele kamp, voor keuken enz., kortom voor allen en alles en... meestal werkt deze pomp niet!

Het „eten" is er „bar" slecht. Als men er pas komt wordt men zwaar ziek van dit „eten". Veel mensen lijden aan ondervoeding en bloedarmoede. Het is dan ook reeds voorgekomen, dat een Nederlander naar Pamplona gebracht is, alwaar hij in het ziekenhuis moest worden opgenomen wegens... T.B.C.!

Ongeveer 14 jongens zitten reeds langer dan 1½ jaar gevangen in deze hel en zien voorlopig geen kans er uit te komen.

Nu had ik zó gedacht: Zouden mensen uit de vrije gebieden (en Staatsdelen — Red. Knickerbocker) nu geen (voedsel)pakketten aan deze mensen willen zenden door middel van het Nederlandse Rode Kruis te Londen, welke organisatie dan verder zorgt voor doorzending naar Spanje? Er heerst groot gebrek aan eten, kleren en schoeisel. Het beste zou zijn om voedingsmiddelen te zenden „in blik", zoals: kaas, melk enz. Voorts zouden buitengewoon welkom zijn: boeken vooral: „Het Nederlandsche Boek"! — Red. Knickerbocker), gezelschapsspelen, cigaretten, enz., enz.

Laten wij dus deze mensen helpen, die alles wat hun lief was, achterlieten voor...... de bevrijding van hun en ons geliefd Vaderland!

Engeland-vaarder.

Naschrift van de Knickerbocker: Wij kunnen en mogen „Engeland-vaarder" (of — „vaar-ster"?) de ernstige verzekering geven, dat de Nederlandse Regering al het mogelijke doet: 1e ten einde het lot van de burgergevangenen te verbeteren, 2e om hun vertrek uit het kamp „Miranda-de-Ebro", waarin de toestanden inderdaad alles te wensen overlaten, te bevorderen.

De Nederlanders worden door Harer Majesteits Legatie te Madrid van voedselpakketten en geld voorzien, doch op initiatief van het „Koningin Wilhelmina Fonds" wordt de mogelijkheid bestudeerd om de nood van deze landgenoten op soortgelijke wijze **van Amerika uit te lenigen!**

ARUBA

COMMANDO-OVERDRACHT.

Bij beschikking van den Algemeen Militair Commandant van Curaçao werd met ingang van 16 Augustus jl. eervol ontheven van zijn functie als Commandant der Burgerwacht te Aruba de reserve kapitein der Motor Artillerie K.N.L. Ingenieur D. van der Linden en belast met het commando met ingang van 16 Augustus 1943 de reserve 1e Luitenant der Genie K.N.L. W. J. Kögeler.

WERELDNIEUWS

APOSTOLISCH VICARIUS NICARAGUA.

Pater Mattheus Aloysius Niedhammer O. F. M. Cap., geboren te New York, is benoemd tot titulair bisschop van Caloe om als zodanig Apostolisch Vicarius te zijn van Nicaragua. De nieuwe kerkvoogd is eerst 42 jaar oud en werd in 1927 priester gewijd.

NIEUWS VAN BELGIË.

— De Zeevisserijschool te Brixham, ingericht door de Belgische Regie van het Zeewezen, heeft nogmaals volledige bijval gevonden. De daartoe bijzonder samengestelde examenjury's hebben twintig brevetten van schipper der visserij en van motorist en elf diploma's van leerling-schipper ter visserij uitgereikt.

— De telefoon- en telegraafdraden langs een de spoorlijnen Ath—Brussel, Lessines—Bassily, Lessines—Ath en Lessines—Denderleeuw, werden door saboteurs doorgesneden.

— Te Antwerpen werd een stapelplaats met 25.000 kg. stro, dat door den Duitsers werd opgeëist, door het vuur vernield.

— De productie van gietijzer in de „forges de Clabecq" werd gedurende verschillende dagen stilgelegd, waardoor de Duitsers een verlies leden van meer dan duizend ton ijzer. Vernomen wordt, dat gebrek aan cokes de oorzaak is van het stilleggen der fabriek. De cokes kon niet per spoor verzonden worden bij gebrek aan locomotieven.

— Albrecht Goovaerts, lid van de Vlaams Nationaal-Socialistische militie werd door patriotten vermoord, toen hij per fiets naar zijn ouders te Herten-Wychmael (Limburg) terugkeerde. Zijn lichaam werd op een eenzame plaats nabij het kanaal gevonden.

— In bezet België gebeurt het dikwijls, dat onbekenden, die gemaskerd en gewapend zijn, zich met geweld toegang verschaffen tot de gemeentehuizen om er zich van de rantsoenzegels, die voor de bevolking bestemd zijn, meester te maken. Een dagblad, dat onder toezicht der Duitsers te Gent wordt uitgegeven, verklaart, dat deze lieden gewone dieven zijn, doch wel patriotten, die verlangen ofwel zich geld aan te schaffen om wapenen te kopen, ofwel levensmiddelen te leveren aan de arbeiders en aan de boeren, die buiten de wet leven, ten einde aan de verplichte arbeid en aan de deportaties te ontsnappen.

„Het is voor niemand een geheim", aldus het blad, „dat de arbeiders, boeren en de andere werklieden uit de Waalse streken, die weigeren naar Duitsland te gaan werken en die daarom geen rantsoenzegels kunnen krijgen, de zegels ontvangen, die door een terroristische organisatie gestolen worden. In de Provincie Henegouwen ontvangen deze weerspannigen zelfs een maandelijkse toelage."

Hetzelfde blad schrijft, dat de rantsoenzegels voor de stad Gent in een trein werden gestolen.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Di., 24 Aug.:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur tel. 832.

Shipping & Supplies: **Gruter, tel. 455,** Hotel CPIM.

Scheepvaart Afdeling: Pruis, tel. 299, Emmastad 14.

Dok Afdeling: Van Hasselt, tel. 468 en De Boer, tel. 234.

Aeroclub „Curaçao": Examen voor sportvlieger: Op Zondag 22 Augustus jl. werd met goed gevolg het van overheidswege ingestelde examen voor het vliegbrevet „A" ter overstaan van den Heer H. C. M. Hakkenberg van Gaasbeek, A.T.L., afgelegd door Rear Admiral (U.S.N.) Th. E. Chaidler.

COMITE NEDERLAND

Lezingen over „Materie" (moleculen en atomen)

Gevolg gevend aan een door velen gedaan verzoek, zal de heer Dr. Ir. W. H. Zwayer een serie van waarschijnlijk 4 lezingen over bovenstaand onderwerp houden in het repetitielokaal op Negropont.

De eerste lezing vindt plaats op Woensdag 25 Augustus te 20.00 uur de tweede op 3 September, terwijl de data voor de volgende 2 lezingen eventueel in overleg met de toehoorders nog nader zullen worden vastgesteld.

Duur van elke voordracht ongeveer 5 kwartier, daarna gelegenheid tot discussie. Toegankelijk voor alle belangstellenden, entree 50 cent geheel ten bate van het Comite Nederland.

2270

Bureau voor Crisiszaken.

De Chef van het Bureau voor Crisiszaken maakt bekend dat de benzinekaarten voor de maanden, September, October, November, December, zoowel voor huishoudgasoline als voor motorrijtuigen, op de navolgende plaatsen, dagen en uren zullen uitgereikt worden op vertoon van het Autobelastingbiljet 2e half jaar 1943.

Donderdag 26 Augustus en Vrijdag 27 Augustus op de Politiepost te Rio Canario van 8u.30 -- 12u. en van 2u. -- 4u.30.

Zaterdag 28 Augustus van 8u. -- 12u. en Maandag 30 Augustus van 8u. -- 12u en van 1u.30 -- 4u 30 op het Bureau voor Crisiszaken, Pietermaai No. 4.

Bewoners van het 3e District kunnen hun kaarten vanaf 26 Augustus afhalen op het kantoor van den Districtmeester, Dokterstuin.

23 AUGUSTUS 1943.

De Chef van het Bureau voor Crisiszaken.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— Het DNB maakt melding van een grote opschudding onder Hitlers ondergeschikten, waarbij Von Neurath „op eigen verzoek" werd ontslagen als Rijksprotector van Boheme-Moravië in het oude Tsjechoslowakije.

— **De radio van Boedapest** zeide, dat hedenmorgen vroeg het luchtalarm in Sofia klonk, doch dat geen vijandelijke vliegtuigen verschenen.

— Het Italiaanse communiqué beweert, dat 11 koopvaardijschepen en 3 oorlogsschepen werden getroffen bij de aanval van Duitse bommenwerpers op de haven van Palermo. 2 Koopvaarders en 2 torpedojagers kunnen volgens Rome als verloren worden beschouwd.

— **Twee Franse kruisers** nemen deel aan de Geallieerde verrichtingen op de Middellandse Zee. Het zijn de „Fantasque" en „Le Terrible", beide licht kruisrs, die zich in Noordafrikaanse havens bevonden toen de Geallieerden er in November van het vorig jaar landden.

Generaal Von Brauchitsch zou vergiftigd zijn meldt Londen uit Moskou, uit Berlijn (onbevestigd).

BEGROTING 1943.

Over de Stadsuitbreiding.

Vraag: Men zal het op prijs stellen omtrent de stadsuitbreiding nadere inlichtingen te ontvangen. Hoe staat het daarmede. Reeds verscheidene jaren komen daarvoor niet onbelangrijke bedragen op de begroting voor. Zijn de plannen zo langzamerhand klaar?

Antwoord: Nog steeds zijn er zo vele bouwwerken, voornamelijk ten behoeve van de verdediging of in verband staande met de biezondere omstandigheden, dat de architect, uitgekomen ten behoeve van de stadsuitbreiding, slechts een bescheiden deel van zijn tijd daaraan kan besteden. Bij deze werken wordt echter met het voorlopige schema voor stadsuitbreiding rekening gehouden. Deze laatste hing echter weer samen met het antwoord op de vraag: tunnel of hoge brug. Nu de Staten een voorstel van den Gouverneur om althans ten aanzien van de tunnel ten principale advies van een der vermaardste deskundigen op dit gebied in te winnen, inopportuun achtten, zal rekening gehouden worden met de eventuele bouw van een hoge brug.

Onderhoud tertiaire wegen op Aruba.

Het voor Curaçao uitgetrokken crediet wordt voor herstelling van de Wilhelminabrug bij Nota van wijzigingen verhoogd met f 6.500,—. Het crediet voor Aruba is met f 12.000, — verhoogd in verband met het voornemen meer aandacht te besteden aan het onderhoud van de tertiaire wegen aldaar.

Volkswoningbouw.

Vraag: Gewezen werd op de grote nood vooral aan volkswoningen op Aruba, terwijl vele personen, in het bezit van het nodige materiaal huizen willen bouwen; veelal zelf bouwen in de vrije tijd. Ook op Curaçao wil men bouwen. Op beide eilanden wordt men echter daarin belemmerd door het bouwverbod, terwijl aan de andere kant het Bestuur zelf credieten wenst voor voorschotten ter verbetering van de volkshuisvesting. Wat zou er dan tegen zijn, zo vroeg men, om den particulieren vergunning te geven te bouwen? Men wilde er daarom algemeen op aandringen, dat het bouwverbod wordt ingetrokken, althans voor hen, die de nodige materialen reeds bezitten.

In dit verband werd er op gewezen, dat het bouwverbod gegrond is op gebrek aan materiaal. Het gebeurt nu echter, dat aan personen, die bouwen willen en kunnen aantonen daarvoor over voldoende materiaal te beschikken, dat geweigerd wordt op grond van gebrek aan arbeidskrachten. En het materiaal ligt dan intussen te bederven.

Antwoord: Er schijnt een tegenstelling aanwezig tussen het bestaan van een bouwverbod enerzijds en het voornemen van de overheid de woningbouw krachtig ter hand te nemen anderzijds. Toch bestaat die tegenstelling niet. Het is verklaarbaar, dat de Verenigde Staten van Noord-Amerika geen scheepsruimte en materialen leveren voor de bouw van woningen op een wijze, welke ook aldaar niet is toegestaan. Wel worden daar echter op grote schaal en onder streng toezicht woningen gebouwd ten behoeve van de werken in de oorlogsindustrieën. Terwijl opheffing van het bouwverbod de materiaalvoorziening voor alle bouwwerken ernstig in gevaar zou brengen, hoopt de Gouverneur, dat de materialen voor goed georganiseerde volkswoningbouw, verkregen zullen worden.

Ontheffing van het bouwverbod werd in het biezonder voor kleine woningen trouwens herhaaldelijk gegeven.

De Defensie.

Vraag: Over de defensie werd breedvoerig gesproken. Zij neemt 1/3 van onze begroting in beslag. Enkele leden wilden doen uitkomen, dat zij de vrees koesteren, dat als in deze verder gegaan wordt, in deze gemeenschap waarvan de bestaansbronnen beperkt zijn, terwijl de lasten reeds zo opgevoerd zijn, het economische leven in gevaar wordt gebracht. Deze leden verklaarden geen bezwaar te hebben tegen verdere uitbreiding der verdediging,doch te willen doen uitkomen, dat Curaçao dat haar eigenlijk ook niet hoeft te bekostigen, doch wegens de omstandigheden een groot deel daarvan op zich genomen heeft, niet meer lasten deswege dragen kan.

Andere leden zagen de toestand niet zo in. Zij geloofden niet, dat de Curaçaose gemeenschap in deze gekomen is tot de grens, waarop niet verder kan worden gegaan, zonder dat levensbelangen in het gedrang komen. Zij waren van mening, dat het meer een quaestie van afwegen van belangen is. Wel zouden ook deze leden een waarschuwend woord willen laten horen, omdat ook zij de indruk hebben, dat men bij de defensie nogal kwistig is met geld.

Een andere vraag is echter of verdere uitbreiding van de verdediging — dus ook van de schutterij — nog wel nodig is.

En ook of niet wel door de uitbreiding steeds van de schutterij het sociaal-economische leven van Curaçao wordt ontwricht. Dit achtten deze leden onder de tegenwoordige omstandigheden een veel belangrijker punt dan de financiële. Zij zouden daarom willen vragen of het niet ernstig overweging verdient telkens bij opkomst van een nieuwe lichting, de oudste naar huis te sturen. Hierdoor zou het sociaal-economisch bezwaar verminderen. En ook zouden de jongelui van de oudere lichtingen dan hun toekomstmogelijkheden niet voor goed geschaad zien, wat ook van grote betekenis is.

Schade aan de verdediging behoeft dit niet mede te brengen, omdat de oudere lichtingen immers beschikbaar blijven en enkele malen per jaar kunnen worden opgeroepen voor oefening. Zodoende krijgt men ook meer mensen, omdat niet zoveel vrijstellingen behoeven te worden verleend.

Dit systeem zal ook bijdragen tot vermijding van import van vreemde arbeidskrachten om de plaatsen der schutters in te nemen, met de ongewenste consequenties van die import.

De afdelingen zouden gaarne vernemen of de militaire departementen, die gebruik maken van de door de verschillende gouvernementsdiensten ontruimde localiteiten in het Fort Amsterdam, daarvoor huur betalen.

Antwoord: Het is den Gouverneur niet mogelijk zich een klaar idee te vormen over de mening der Staten met betrekking tot de financiële draagkracht van Curaçao. In de Nota naar aanleiding van de memorie van antwoord op de, inmiddels goedgekeurde, ontwerp-landsverordening tot het heffen van 25 opcenten op de grondbelasting brachten „vele leden" naar voren, dat zij vrezen, dat de grens, waarop het Staatsdeel in de kosten van oorlogvoering c.a. kan bijdragen zonder ontoelaatbare ondermijning van het levenspeil der bewoners, reeds bereikt is. „Andere leden" delen in het algemeen niet de vrees, dat voor alle groepen van belastingbetalers bedoelde grens reeds bereikt zou zijn. In dezelfde Nota delen „de Afdelingen" mede, dat het haar van het hart moet, dat „zij de stellige indruk hebben, dat tegenwoordig ruw met geld wordt omgesprongen."

Al dadelijk heeft de Gouverneur in de beantwoording van deze Nota doen uitkomen, dat hij de bewering, dat tegenwoordig „ruw" met geld wordt omgesprongen", bezwaarlijk kan ontzenuwen, zonder dat althans aanwijzingen, waarop zulk beweren steunt, wordt gegeven. „Ruw omspringen met openbare geldmiddelen — heeft hij daaraan toegevoegd — beschouwt de Gouverneur als wanbeleid en dit dient niet weggeborsteld met veronderstellingen of indrukken, maar uitgebrand met feiten."

Hij herhaalt, er prijs op te stellen, dat de Staten terzake met concrete feiten voor de dag komen. Dit is intussen elders ten dele door de Staten geschied en gaarne zal de Gouverneur op het daar geponeerde later terugkomen.

In het thans te beantwoorden voorlopig verslag op de heringerichte begroting 1943 zijn het niet vele, doch enkele leden, die wilden doen uitkomen, dat zij de vrees koesteren, dat indien met de defensie-uitgaven nog verder gegaan wordt, het economische leven in gevaar gebracht wordt. Daartegenover zien thans andere leden de toestand niet zo somber in. Wel zouden ook deze leden een waarschuwend woord laten horen, omdat ook zij de indruk hebben, dat men bij de defensie nog al kwistig is met geld.

Ook op dit terrein zal de Gouverneur bij al die feiten worden genoemd, gaarne een onderzoek instellen en van zijn bevindingen mededeling doen.

De vragen inzake verdere uitbreiding van de verdediging — dus ook van de schutterij — en inzake het oproepen en naar huis zenden van lichtingen schutters raken een onderwerp van zuiver militaire aard, dat zich niet tot openbare behandeling leent. Hij is echter te allen tijde bereid, den Algemeen Militair Commandant te machtigen deze zaken in een geheime vergadering der Staten in extenso te doen bespreken.

Toevoer van vreemde arbeidskrachten in dit Staatsdeel is geen novum; de grootte ervan wordt bepaald door de hoeveelheid arbeid, voornamelijk bij de grote industrieën. Uiteraard kan worden gezegd, dat de bestaande arbeidsmarkt door de oproeping voor militaire dienst minder ruim is. Echter zal men moeten toegeven, dat de verdediging van het Staatsdeel niet uitsluitend aan vreemde krachten moet worden overgelaten. Hoe dankbaar wij ook voor bondgenootschappelijke hulp zijn, die elders aan anderen door strijdkrachten van ons Koninkrijk werd en wordt geboden, het ideaal moet zijn, dat, voor zover mogelijk, de Staatsdelen over eigen bewakingstroepen beschikken, waarbij de Koninklijke Marine als apparaat van de gehele Staat de Staatsdelen, waar nodig, steunt. Dit eist offers, doch bevordert tevens de uitgroei der Staatsdelen zelf. Wel is de Gouverneur voornemens bepaalde problemen van het land-apparaat met deskundige voorlichting te bezien.

Opleiding tot officier.

Vraag: De afdelingen zouden gaarne vernemen hoeveel schutters opgeleid worden voor officier bij de schutterij.

Antwoord: De opleiding tot officier der schutterij werd begonnen met 11 sergeanten-schutter. Aangezien één hiervan wegens physieke ongeschiktheid met groot verlof is gezonden, wordt de opleiding met 10 man voortgezet.

Het Kamp te Suffisant.

Vraag: Waar niet lang geleden zulke belangrijke bedragen zijn gevoteerd voor aanbouw van barakken, eetzaal, enz. in het Kamp Suffisant, zou men willen worden ingelicht omtrent de betekenis van de posten huur f 38.500.— en onderhoud en schoenhouden f 50.000.—.

Antwoord: In het geraamd bedrag van f 38.500,— is o.m. begrepen de huursom voor de kazerne Habaai ad f 1.500.— 's maands tot en met April 1943 en nadien f 1.775,— 's maands.

Daar de nieuwe bouw in het kamp Suffisant geen gelijke tred heeft gehouden met de personeelsuitbreiding, moet voor wat betreft de keuken, inventaris enz. nog steeds een beroep worden gedaan op de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij, die daarvoor een vergoeding van rond f 1.000,— 's maands in rekening brengt.

Bij de raming van deze post is gerekend op f 10.000.— voor onderhoud van bedden en beddegoed, f 10.000.— voor onderhoud van het overig meubilair, terwijl f 30.000.— is uitgetrokken voor verdere onderhoudswerkzaamheden in eigen beheer.

Autodienst der Infanterie.

Vraag: Deze bijdrage wordt ontzettend hoog gevonden. Sommige leden vroegen, waarom officieren, die buiten wonen en een auto bezitten, van een dienstwagen gebruik moeten maken om naar hun werk heen en weer te rijden.

Antwoord: Op hoofdstuk XII der Rijksbegroting 1943 is voor de exploitatie van de autodienst der Infanterie een bedrag van f 290.200.— opgebracht, terwijl als bijdrage in deze exploitatie-kosten ten laste van de Curaçaose begroting een bedrag van f 120.000,— opgebracht is.

De mening, dat dit bedrag ontzettend hoog is, wil de Gouverneur doen toetsen. Bij de beoordeling van de grootte van dit bedrag dient in het oog gehouden te worden, dat hieruit bestreden moeten worden:

1o. benzine- en oliekosten
2o. bandenkosten;
3o. vernieuwings- herstellings- en onderhoudskosten;
4o. de kosten van andere benodigdheden (garageuitrusting en dergelijke;

voor alle dienstmotorvoertuigen (tanks, vrachtauto's, jeeps busjes, personenauto's, motorrijwielen).

Het is niet bekend, dat officieren der schutterij als regel gebruik maken van een dienstwagen om naar hun werk heen en weer te rijden. In de militaire dienst is het door onregelmatige diensturen, tussenvallende wachtdagen en dergelijke niet steeds te vermijden, dat auto's voor het hogergenoemde doel kunnen worden gebruikt, maar het is de besliste wens van den Gouverneur, dat onnodig gebruik van dienstwagens als misbruik zal worden gecorrigeerd.

Verduistering blijft gehandhaafd.

Vraag: Sommige leden wilden er op aandringen verandering te brengen in het systeem van bewaking der percelen, gedurende de verduistering. Het tegenwoordige blijkt in de practijk op de duur al te bezwaarlijk. Instede van dat in elk perceel, zoals thans, iemand voortdurend aanwezig moet zijn, zouden zij de zaak zo willen regelen, dat voor elk perceel iemand wordt aangewezen die van een pas wordt voorzien om in geval van alarm daarheen te gaan.

Andere leden zouden zich niet met dit voorstel kunnen verenigen. Als er alarm is, moeten de mensen niet op straat. Zij stelden de quaestie zo: dat de percelen bewaakt worden is nodig, of niet. Zo ja, dan moet het systeem ook effectief zijn. De vraag is echter of de noodzakelijkheid der bewaking nog bestaat.

De afdelingen maakten van deze gelegenheid gebruik om nogmaals aan te dringen om de verduistering waar mogelijk terug te brengen op een mindere phase.

Gevraagd werd hoe het bij een luchtaanval mogelijk zal zijn in de schuilkelders te gaan nu deze afgesloten zijn.

Antwoord: Ten aanzien van de verduistering kan worden medegedeeld, dat phase D gehandhaafd blijft. Zolang deze phase van kracht is, is het noodzakelijk om de gebouwen te bewaken. Afgezien van het feit, dat het uitreiken van passen om technische redenen vrijwel onuitvoerbaar is, zou hierdoor worden bereikt dat direct na het signaal „luchtalarm" een groot aantal „bewakers" op de straat verschijnt. Dit is ongewenst; bovendien komen deze personen te laat om nog met kans op succes te kunnen optreden. Het overgaan tot een andere phase op bepaalde punten van het eiland of van de stad is niet uitvoerbaar zonder de verduistering als zodanig te schaden.

Maatregelen zijn getroffen dat de schuilkelders in geval van „alarm" zullen worden geopend.

De Brievencensuur.

Vraag: Ook de censuur breidt zich steeds uit, zo werd opgemerkt. Is het nodig brieven in het verkeer tussen de eilanden onderling tweemaal te censureren? Eenmaal op het eiland van afzending en een andermaal op dat van ontvangst?

Antwoord: Het tekort aan personeel is oorzaak, dat brieven in het verkeer tussen de eilanden onderling niet worden gecensureerd tenzij daartoe speciale aanleiding bestaat. Van het censureren op het eiland van afzending en andermaal op dat van ontvangst is geen sprake.

Radio-apparaten voor de politie.

Vraag: Vele leden verklaarden de noodzakelijkheid van de aanschaffing van deze radio-, zend- en ontvangstapparaten niet in te zien.

Antwoord: In de afgelopen jaren heeft zich herhaaldelijk het gemis aan radio-verbinding bij de verkeerspolitie doen gevoelen. Bij verkeersongevallen in de buitendistricten, waaronder ook te rekenen de weg om het Schottegat en de andere geasfalteerde wegen, doet het zich herhaaldelijk voor, dat het personeel der verkeerspolitie ter plaatse tot de conclusie komt, dat een arts moet worden gewaarschuwd of een ambulance moet worden opgeroepen. Door gebrek aan verbinding kan in zulke gevallen niet datgene worden gedaan, wat nodig is voor een goede afhandeling van zaken. Verder komt het vooral tijdens de verduistering herhaaldelijk voor, dat autobestuurders, na het veroorzaken van een verkeersongeval, brutaalweg doorrijden en gewonden laten liggen. Indien de Politie in zo'n geval over een radioverbinding beschikt, zou wellicht in vele gevallen de betrokken auto nog kunnen worden opgespoord. Dit kan thans niet, omdat er te veel tijd verloren gaat en deze misdadigers van de weg voldoende voorsprong krijgen om hun aanhouding onmogelijk te maken.

Blokbrandweerspuiten.

Bij Nota van wijzigingen is voor Curaçao f 60.000.— en voor Aruba f 29.600,— opgebracht. De voor Curaçao voorgestelde verhoging is bestemd voor de aankoop van twaalf blokbrandweerspuiten. De bedoeling is in de verschillende wijken een dergelijke brandspuit te stationneren. Zij kunnen door burgers bediend worden. Het voor Aruba bestemde bedrag is bedoeld voor de aankoop van 4 blokbrandweerspuiten alsmede voor het aanschaffen van slangenmaterieel.

Gesticht voor Bestuurskinderen.

Nadat het voor het inrichten van een tijdelijk tehuis voor bestuurskinderen op de begroting 1942 beschikbare bedrag van f 20.000,— bij de 2e suppletoire begroting 1942 was afgevoerd om onnodig blokkeren van gelden te voorkomen, heeft de Gouverneur de quaestie van de onderbrenging van deze kinderen verder doen onderzoeken. Allereerst is getracht, de beschikking te verkrijgen over een geschikt bestaand perceel. Slechts enkele huizen zouden uit hoofde van hun ligging aanvaardbaar zijn. Voordat deze huizen echter tot het herbergen der kinderen geheel gereed zouden zijn, zouden alle bijeengenomen ongeveer f100.000,— kosten gemaakt moeten worden, zonder dat nog een geheel bevredigende oplossing daarmede zou zijn bereikt. Dit alles heeft de Gouverneur doen besluiten de reeds vroeger opgestelde plannen voor een bouw van een geheel nieuw gesticht op Cas Coraal opnieuw ter hand te nemen. Het is de bedoeling van deze plannen thans alleen het meest essentiële te bouwen en wel zodanig, dat aanstonds huisvesting verkregen wordt, gelijkwaardig aan die in een verbouwd plantagehuis. De mogelijkheid wordt dan tevens opengehouden geleidelijk, naar behoefte, het gehele plan te voltooien. In overleg met de broeders van St. Jan, die bereid bleken het beheer over de inrichting te voeren, is ten slotte voor een eerste uitvoering het volgend plan opgesteld.

1. bouw van een paviljoen, waarin 2 slaapzalen, ieder voor 20 jongens; isolatiecellen, kamertjes voor de op de slaapzaal toezichthoudenden; toiletten en wasgelegenheden; schoollocaal (zolang er geen broederhuis is ingericht voor de broeders en het personeel) hal, waarin ook les kan worden gegeven; eetzaal met galerij; keuken, die later na voltooiing van het hoofdgebouw dienkeuken wordt;
2. een werkplaats;
3. een afsluitbare garage met cellen;
4. afscheidingen, watermolens enz.

De kosten van dit plan worden geraamd:

a) paviljoen	f	61.500.—
b) werkplaats	„	18.000.—
c) garage en cellen	„	4.500.—
d) afscheiding	„	10.000.—
e) watermolens, irrigatie	„	2.500.—
f) terreinwerk	„	5.000.—
g) inrichting (geschat)	„	10.000.—
h) onvoorzien, stroomvoorziening	„	8.500.—
Totaal	f	120.000.—

Van laatstgenoemde bedrag wordt als eerste termijn thans f 40.000,— opgebracht.